FRANSUZ TILINI IKKINCHI TIL SIFATIDA O‘RGANISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI

Sayfullayeva Komila Xoldor qizi,
SamDCHTI Ingliz tili fakulteti, 2-bosqich talabasi
komilasayfullayeva7@gmail.com
Ilmiy rahbar: **Rustamova Sh.A.**
Rustamova.sh@samdchti.uz

Annotatsiya: Ushbu maqolada fransuz tilini ikkinchi til sifatida o‘rganishning ahamiyati va uning istiqbollari tahlil qilingan. Maqolada fransuz tilining global miqyosdagi o‘rni, ta’lim tizimidagi ahamiyati, shaxsiy va kasbiy rivojlanishga ta’siri hamda uni o‘rganish jarayonida uchraydigan qiyinchiliklar yoritilgan. Shuningdek, fransuz tilini o‘rganish usullari va uning kelajakdagi rivojlanish imkoniyatlari haqida fikr yuritilgan. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, fransuz tilini bilish insonning intellektual salohiyatini oshiradi, xalqaro muloqot imkoniyatlarini kengaytiradi va mehnat bozorida raqobatbardoshligini ta’minlaydi. Maqola fransuz tilini o‘rganishning zamonaviy jamiyatdagi o‘rni va ahamiyatini ochib beradi.

Kalit so‘zlar: fransuz tili, ikkinchi til, globallashuv, xalqaro aloqalar, ta’lim tizimi, shaxsiy rivojlanish, madaniyatlararo muloqot, til o‘rganish usullari, kasbiy imkoniyatlar, istiqbollar;

Kirish

Hozirgi kunda dunyo juda tez o‘zgarib bormoqda va mamlakatlar o‘rtasidagi aloqalar tobora kuchaymoqda. Shu sababli chet tillarini bilish oddiy ehtiyojdan ko‘ra muhim zaruratga aylanib bormoqda. Ayniqsa yoshlar uchun bir nechta tilni bilish katta imkoniyatlar eshigini ochadi. Shuning uchun ham bugungi kunda fransuz tilini ikkinchi til sifatida o‘rganish masalasi dolzarb hisoblanadi.

Globallashuv jarayonida turli millat va madaniyat vakillari o‘zaro muloqotda bo‘lishmoqda. Bu esa chet tillarining ahamiyatini yanada oshirmoqda. Ingliz tili bilan bir qatorda fransuz tili ham xalqaro miqyosda keng qo‘llaniladigan tillardan biri hisoblanadi. Ko‘plab davlatlarda ushbu til rasmiy yoki keng tarqalgan tillardan biri sifatida ishlatiladi. Shu jihatdan qaraganda, fransuz tilini o‘rganish insonning nafaqat bilimini, balki dunyoqarashini ham kengaytiradi.

Fransuz tilining global ahamiyati

Fransuz tili bugungi kunda xalqaro miqyosda keng qo‘llaniladigan va nufuzli tillardan biri sifatida e’tirof etiladi. U nafaqat Fransiya hududida, balki Yevropa, Afrika va boshqa mintaqalardagi ko‘plab davlatlarda faol qo‘llaniladi. Ayrim mamlakatlarda fransuz tili rasmiy til maqomiga ega bo‘lsa, boshqalarida u ta’lim, ilm-fan va kundalik muloqot jarayonida muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Bu esa fransuz tilining geografik va ijtimoiy qamrovi nihoyatda keng ekanligini ko‘rsatadi. Fransuz tilining global ahamiyati, avvalo, uning xalqaro tashkilotlardagi o‘rni bilan belgilanadi. Jumladan, Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Yevropa Ittifoqi hamda UNESCO kabi yirik tuzilmalarda fransuz tili rasmiy ish yuritish tillaridan biri hisoblanadi. Bu holat ushbu tilning xalqaro siyosiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlardagi bevosita ishtirokini ta’minlaydi. Shuningdek, fransuz tilini bilish xalqaro hujjatlar bilan ishlash, rasmiy yozishmalarni olib borish va global muhokamalarda qatnashish imkonini kengaytiradi. Diplomatiya sohasida fransuz tilining o‘rni tarixiy jihatdan ham mustahkamlangan. U uzoq vaqt davomida diplomatik til sifatida qo‘llanilib kelgan va hozirgi kunda ham o‘z ahamiyatini saqlab qolmoqda. Davlatlar o‘rtasidagi

muzokaralar, xalqaro uchrashuvlar va rasmiy protokollarda fransuz tilidan foydalanish keng tarqalgan. Bu esa mazkur tilni bilgan shaxslar uchun xalqaro aloqalar sohasida faoliyat yuritish imkoniyatlarini yanada kengaytiradi.

Umuman olganda, fransuz tili nafaqat muloqot vositasi, balki global hamkorlikni ta’minlovchi muhim omillardan biri sifatida namoyon bo‘ladi. Shu sababli uni o‘rganish zamonaviy dunyoda o‘z o‘rnini topishga intilayotgan har bir inson uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Ikkinchi til sifatida fransuz tilini o‘rganishning ahamiyati. Ikkinchi tilni o‘rganish har bir insonning tafakkuri va shaxsiy rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Ayniqsa, fransuz tilini o‘zlashtirish jarayoni nafaqat yangi so‘z va grammatikani o‘rganish, balki fikrlash tarzining kengayishiga ham xizmat qiladi. Chunki inson boshqa tilni o‘rganar ekan, u o‘sha til orqali dunyoni boshqacha idrok etishni ham o‘rganadi. Fransuz tilini o‘rganish xotirani mustahkamlashda ham muhim rol o‘ynaydi. Yangi so‘zlarni eslab qolish, ularni to‘g‘ri qo‘llash va grammatik qoidalarni amalda ishlatish jarayoni miyaning faol ishlashini talab qiladi. Natijada insonning eslab qolish qobiliyati va diqqatini jamlash darajasi oshadi. Shu bilan birga, bir nechta tilda fikrlay olish qobiliyati shakllanadi, bu esa murakkab vaziyatlarda tez va to‘g‘ri qaror qabul qilishga yordam beradi.

Fransuz tilining yana bir muhim jihati — uning madaniyatlararo muloqotdagi o‘rnidir. Bu til orqali inson turli millat vakillari bilan bevosita aloqa o‘rnatishi, ularning madaniyati, urf-odatlari va dunyoqarashini yaxshiroq tushunishi mumkin. Natijada insonda bag‘rikenglik va ochiq fikrlash kabi sifatlar rivojlanadi. Bu esa bugungi globallashgan jamiyatda juda muhim hisoblanadi.

Shu tariqa, fransuz tilini ikkinchi til sifatida o‘rganish nafaqat bilim olish, balki insonning intellektual va ijtimoiy jihatdan kamol topishiga xizmat qiluvchi muhim omillardan biri hisoblanadi.

Ta’lim tizimida fransuz tilining o‘rni

Fransuz tili ta’lim tizimida muhim o‘rin egallaydigan chet tillaridan biri hisoblanadi. U nafaqat kommunikativ vosita sifatida, balki o‘quvchilarning bilim doirasini kengaytiruvchi va ularni xalqaro ta’lim muhitiga tayyorlovchi fan sifatida ham o‘qitiladi. Bugungi kunda ko‘plab davlatlarda, jumladan Fransiya bilan tarixiy va madaniy aloqalari bo‘lgan mamlakatlarda bu tilga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Maktab va oliy ta’lim muassasalarida fransuz tilining o‘qitilishi o‘quvchilarning lingvistik kompetensiyasini shakllantirishga xizmat qiladi. Maktab bosqichida asosan tilning asosiy grammatik qoidalari, oddiy so‘zlashuv ko‘nikmalari va yozma nutq elementlari o‘rgatiladi. Oliy ta’lim muassasalarida esa bu bilimlar yanada chuqurlashtirilib, talabalarning mustaqil fikrlash, tarjima qilish va murakkab matnlar bilan ishlash ko‘nikmalari rivojlantiriladi. Bu jarayon ularni kelajakda xalqaro muhitda bemalol faoliyat yurita oladigan mutaxassis bo‘lib yetishishiga yordam beradi. So‘z boyligini oshirish ham muhim, ammo vaqt talab qiladigan jarayon hisoblanadi. Yangi so‘zlarni yodlash, ularni to‘g‘ri kontekstda qo‘llash va nutqda faol ishlatish oson kechmaydi. Ayniqsa, sinonimlar va iboralarni o‘rganish jarayoni ko‘proq e’tibor va izchillikni talab qiladi. Agar so‘zlar muntazam ravishda takrorlanmasa, ular tezda unutilishi mumkin. Shunga qaramay, bu qiyinchiliklar yengib o‘tilmaydigan to‘siq emas. To‘g‘ri yondashuv, muntazam mashg‘ulot va sabr orqali fransuz tilini muvaffaqiyatli o‘rganish mumkin. Eng muhimi, o‘rganish jarayonida qat’iyatni saqlab qolish va amaliy mashqlarga ko‘proq e’tibor qaratishdir. **Fransuz tilini o‘rganish usullari**

Fransuz tilini samarali o‘rganish ko‘p jihatdan tanlangan usullarga bog‘liq. Har bir o‘rganuvchi o‘ziga mos yondashuvni tanlashi muhim, chunki tilni o‘zlashtirish jarayoni individual

xususiyatlarga ega. Shu bois fransuz tilini o‘rganishda an’anaviy va zamonaviy usullardan birgalikda foydalanish eng samarali natijani beradi.

An’anaviy usullar orasida darsliklar bilan ishlash va o‘qituvchi yordamida o‘rganish muhim o‘rin tutadi. Darsliklar orqali grammatik qoidalar tizimli ravishda o‘zlashtiriladi, mashqlar orqali esa bilim mustahkamlanadi. O‘qituvchi esa o‘quvchining xatolarini to‘g‘rilab boradi, talaffuzni nazorat qiladi va tushunarsiz jihatlarni izohlab beradi. Bu usul ayniqsa boshlang‘ich bosqichda juda foydali hisoblanadi.

Xulosa

Shunday qilib, fransuz tilini o‘rganishda turli usullardan uyg‘un holda foydalanish o‘quvchining bilimini chuqurlashtiradi va tilni tezroq o‘zlashtirish imkonini yaratadi. Maqola davomida ko‘rib chiqilganidek, fransuz tilini o‘rganishning afzalliklari ko‘p bo‘lishiga qaramay, bu jarayonda ayrim qiyinchiliklar ham mavjud. Biroq to‘g‘ri yondashuv, muntazam mashq va qat’iyat orqali ushbu qiyinchiliklarni yengib o‘tish mumkin. Eng muhimi, o‘rganish jarayonida sabrli bo‘lish va amaliy mashg‘ulotlarga e’tibor qaratish zarur.

Yakuniy xulosa sifatida shuni ta’kidlash joizki, fransuz tilini o‘rganish har bir inson uchun foydali va istiqbolli yo‘nalish hisoblanadi. Ayniqsa yoshlar uchun bu til yangi imkoniyatlar eshigini ochadi, ularni xalqaro maydonga olib chiqadi va kelajakda muvaffaqiyatga erishishlariga xizmat qiladi.

Shu bois, fransuz tilini o‘rganishni istagan har bir inson bu yo‘lda qat’iyat bilan harakat qilishi, zamonaviy va samarali usullardan foydalanishi hamda o‘z ustida muntazam ishlashi maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Claire Kramsch. Language and Culture (1998)
2. Stephen Krashen. Principles and Practice in Second Language Acquisition (1982)
3. Jim Cummins. Bilingualism and Minority-Language Children (1981)
4. David Little. Learner Autonomy and Second Language Learning (1991)
5. Jack C. Richards. Approaches and Methods in Language Teaching (2001)